

EXAMEN INSOLVENTIERECHT JANUARI 2012 MET MODELANTWOORD

ALGEMENE ONDERRICHTINGEN

1. Schrijf **leesbaar** en voldoende uitgewerkt (**gestructureerd**, maar niet te zeer enkel een schema, dus in beginsel met volle zinnen); geen afkortingen behalve in de algemene taal courante.
2. De redenering is belangrijker dan het besluit.
3. Indien U meent dat de casus niet alle noodzakelijke gegevens bevat voor een zinvol antwoord, vul dan de casus aan, bij voorkeur met alternatieven (indien a, dan ...., indien b, dan ....).
4. Beantwoord elke vraag op een apart blad.

Vraag 1.

De heer A is in een geding verwickeld met schuldeiser B. Kort voor hij veroordeeld wordt tot betaling van 1.000.000 € aan B:

- verkoopt hij onroerend goed X aan de NV Adrie waarvan hij hoofdaandeelhouder is, voor een prijs die met de handelswaarde ervan overeenstemt (600.000 €). De verkoop wordt overgeschreven.
- brengt hij onroerend goed Y in bij de oprichting van de BVBA Avier. De oprichtingsakte wordt overgeschreven.

Avier verkoopt goed Y door aan een buitenlandse investeerder C voor 500.000 €; de verkoopakte wordt overgeschreven. Avier herbelegt deze geldsom in een andere onroerend goed, goed Z.

Kort nadien wordt Adrie failliet verklaard. B is geen schuldeiser van Adrie, maar andere schuldeisers dienen schuldvorderingen in voor meer dan 1.000.000 €.

B legt beslag op onroerend goed Y en betwist het eigendomsrecht van C.

Welke rechten en recuperatiemogelijkheden heeft B ?

Bijkomende vraag: wat zou er anders zijn indien intussen ook BVBA Avier failliet wordt verklaard ?

Antwoordschema vraag I

0. vertrekpunten

- B kan zich verhalen op het vermogen van A zoals het is, d.i. in beginsel ook op de koopprijsvordering als die nog niet betaald is, op de aandelen in ruil voor inbreng, enz.
- In beginsel kan hij zich niet verhalen op activa die vervreemd zijn (minstens niet wanneer de vervreemding al gepubliceerd is)
- een BVBA en een NV zijn rechtspersonen met een eigen vermogen, geen onverdeelde. De activa daarvan zijn geen activa van de aandeelhouder. Een schuldeiser van de aandeelhouder is geen schuldeiser van de vennootschap.

1. Uit het feit dat B beslag legt op het goed van C moet natuurlijk worden afgeleid dat B, die géén schuldesier is van A of C, van oordeel is dat het goed nog tot het

vermogen van B moet worden gerekend. Er moet dus nagegaan worden of B het goed door een actio pauliana terug kan halen in het vermogen van A.

Zowel ten aanzien van de verkoop van goed X als de inbreng van goed Y is er een actio pauliana onder bepaalde omstandigheden mogelijk.

Art. 1167 BW. Niet: faillissementspauliana. Regels verdachte periode zijn hier zonder belang, aangezien het de wederpartij is die failliet is en niet de schuldenaar A.

Zijn de vereisten voor een pauliana vervuld ?

Vereisten: oudere schuldvordering, opeisbaarheid, bedrog, verarming

* Oudere schuldvordering: dat er nog geen veroordeling is, wil natuurlijk niet zeggen dat er nog geen schuld is.

*Verarming: Onroerend X goed vervangen door geld aan normale tegenwaarde: toch wel, geld kan gemakkelijker verdwijnen; maar indien het geld effectief aanwezig is, is er geen benadeling.

Onroerend goed Y geruild voor aandelen in BVBA: verarming? aandelen wellicht niet vrij overdraagbaar en niet ter beurse gekwoteerd, enz...

*Bedrog 3^e partij: nodig want ten bezwarende titel (een inbreng in vennootschap is anders dan bij een vzw of stichting natuurlijk niet om niet) - doordat schuldenaar hoofdaandeelhouder is, bedrog aanwezig. Wellicht hetzelfde in hoofde van A4 voor goed Y.

2. Effect van faillissement van NV A3:

- retroactief wordt titel van A3/A4 niet-tegenwerpelijk; dus wordt A3/A4 relatief beschikkingsonbevoegd.

- regels van derdnebescherming in hoofde van A3/A4 irrelevant. Medecontractant moet medeplichtig zijn opdat pauliana slaagt, maar is géén derde-verkrijger.

- Ook na faillissement A3/A4? Pauliana heeft soort zakelijke werking en is faillissementsbestendig. Goed X komt terug in het vermogen van de schuldenaar ondanks het faillissement van NV A3. B heeft in die zin voorrang op de boedel

NB. Verdachte periode van A3 is in beginsle níet relevant: A3 is immers niet verarmd.

3. positie van C. Goed Y overgedragen aan 4^e partij (C).

Regel: Als C te goeder trouw is en de verkoop overgeschreven voor de kantmelding van de pauliaanse vordering (of de overschrijving van het daartoe strekkende beslag), dan primeert volgens rechtspraak Cass. vierde-verkrijger C op de schuldeiser. Dus heeft B geen verhaal op goed Y zelf noch een aanspraak tegen C.

4. Voor zover schuldeiser B geen verhaal kan nemen op goed Y, heeft B een aanspraak wegens onrechtmatige daad (art. 1382 B.W.) tegen de medeplichtige wederpartij NV A4.

5. Indien A4 failliet, wordt het beslag opgeheven door het faillissement. B kan anagifte doen van schuldvordering ex art. 1382 BW, maar die aanspraak op schadevergoeding is níet bevoorrecht.

Ook niet op het vervanggoed bij A4: zodra de koopprijs door C is betaald is er geen zakelijke subrogatie meervoor Schuldeiser B, want een som geld vermengd met

andere gelden van NV A4 is vermengd (*confusio numorum*), (tenzij ze geplaatst is op een kwaliteitsrekening, e.d.m.). A fortiori geen zakelijke subrogatie in de wederbelegging.

NB. Indien de verkoop aan C plaatsvond na het faillissement van A4 geldt art. 16 faillW (nietig); indien in de verdachte periode kan het zijn dat de curator een herstelbevoegdheid heeft ten aanzien van het goed (bij verkoop aan C onder de waarde), maar dat komt normaal enkel de schuldeisers van A4 ten goede, en niet B tenzij in zijn hoedanigheid van schuldeiser van A4 krachtens art. 1382 BW.

NB. Dat B beslag kan leggen op de koopprijsvordering van B of A3 heeft met zakelijke subrogatie niets te maken. B heeft geen zakelijk recht op het goed dat vervangen wordt door die prijs, maar kan als schuldeiser wel beslag leggen op die prijsvordering.

Vraag 2.

Na decennia succesvol ondernemen (in hoofddorde transportactiviteiten, ondergeschikt ook import-export) komt de onderneming NV Valk Transport in ernstige problemen. Op 1 juni 2012 wordt door de Rechtbank van Koophandel te Leuven het faillissement uitgesproken. Er wordt een verdachte periode aanvaard van 6 maanden. U wordt aangesteld als curator om de boedel te vereffenen.

Volgende schuldeisers dienen zich bij u aan:

- * NV Bank Van Gerven, die op 1 april 2006 een krediet verstrekte van 140.000 € gewaarborgd door een hypotheek ad 100.000 op het onroerend goed X, ingeschreven in het najaar van 2007. De bank verkreeg ook een volmacht om een hypotheek in te schrijven ad 40.000 en liet die uitoefenen op 1 februari 2012.

- * NV Bank Geens & Co., die op 15 november 2010 een krediet van 15.000 € verstrekte, gewaarborgd door een pand op de handelszaak ingeschreven op 2 februari 2011 voor 15.000 €. Het pand wordt daarbij zo ruim mogelijk omschreven.

- * NV Bank Stuyck, die op 27 december 2010 een krediet verleende van 5.000 € en als zekerheid een globale inpandgeving van de schuldvorderingen van de gefailleerde NV verkreeg. Er heeft géén kennisgeving plaatsgevonden aan de debiteuren van die schuldvorderingen.

- * De NV Sagaert als eigenaar van het kantoorgebouw Hippo dat de gefailleerde huurde sedert 2006; deze geeft achterstallige huurvorderingen aan van de voorbije maanden ad 5.000 Euro, beroept zich op een uitdrukkelijk ontbindend beding dat de overeenkomst ontbindt op datum van faillissement en vordert een bezettingsvergoeding voor de periode na faillietverklaring waarin het pand nog niet is ontruimd (3 maanden ad 1200 / maand).

- * NV Ship Transport heeft nog een schuldvordering van 15.000 € wegens de verhuur in mei 2010 van de tanker 'Pressos Naviera'. Omdat rederij NV Valk Transport deze vorderingen niet kon betalen, werd rederij Terry, die nog schulden had jegens Valk Transport, bereid gevonden om deze huurvordering tegenover de verhuurder te voldoen. De verhuurder stemde hiermee in.

- * Commissair BVBA Dirix heeft een vordering van 5.000 € wegens uitgevoerde expeditiewerken.

*NV Tilleman heeft als verkoper een vordering van 10.000 € als achterstallig deel van de prijs voor de door haar verkochte vrachtwagen en machines.

* NV Ballon heeft als transporteur nog een vordering van 5.000 € voor transportactiviteiten uitgevoerd in februari 2012.

* Verzekeraar Cousy vordert achterstallige premies voor de brandverzekering van onroerend goed X ad 1000 Euro.

* Er is bovendien nog een schuld van 10.000 € bij de RSZ en er moet nog 10.000 € achterstallig loon aan werknemers worden betaald.

*Bij de afwikkeling van het faillissement moest u voor 6.000 € ontslagvergoedingen betalen; u hield personeelslid Blanpain aan het werk, waarbij de loonkost 4.000 € bedraagt.

*U mag voor uzelf als curator een ereloon aanrekenen van 5.000 €.

* Diverse chirografaire schuldeisers met schuldvorderingen voor 50.000 Euro.

De gefailleerde beschikt nog over volgende goederen:

* Onroerend goed X, dat U met akkoord van de hypotheekhouder verkoopt via makelaarskantoor Verbeke voor 120.000 € waarvan 5.000 € kosten verkoop en 3.000 € commissie te betalen aan de makelaar; U wil hierop conform het barema 2.000 € ereloon aanrekenen.

*Een goederenkraan (5.000€), een vrachtwagen (5.000€), en diverse machines (10.000€). Al deze goederen werden aangekocht bij NV Tilleman. De aankoopovereenkomst bepaalt dat de eigendom van de goederen maar overgaat bij volledige betaling van alle goederen. Enkel de goederenkraan is volledig betaald.

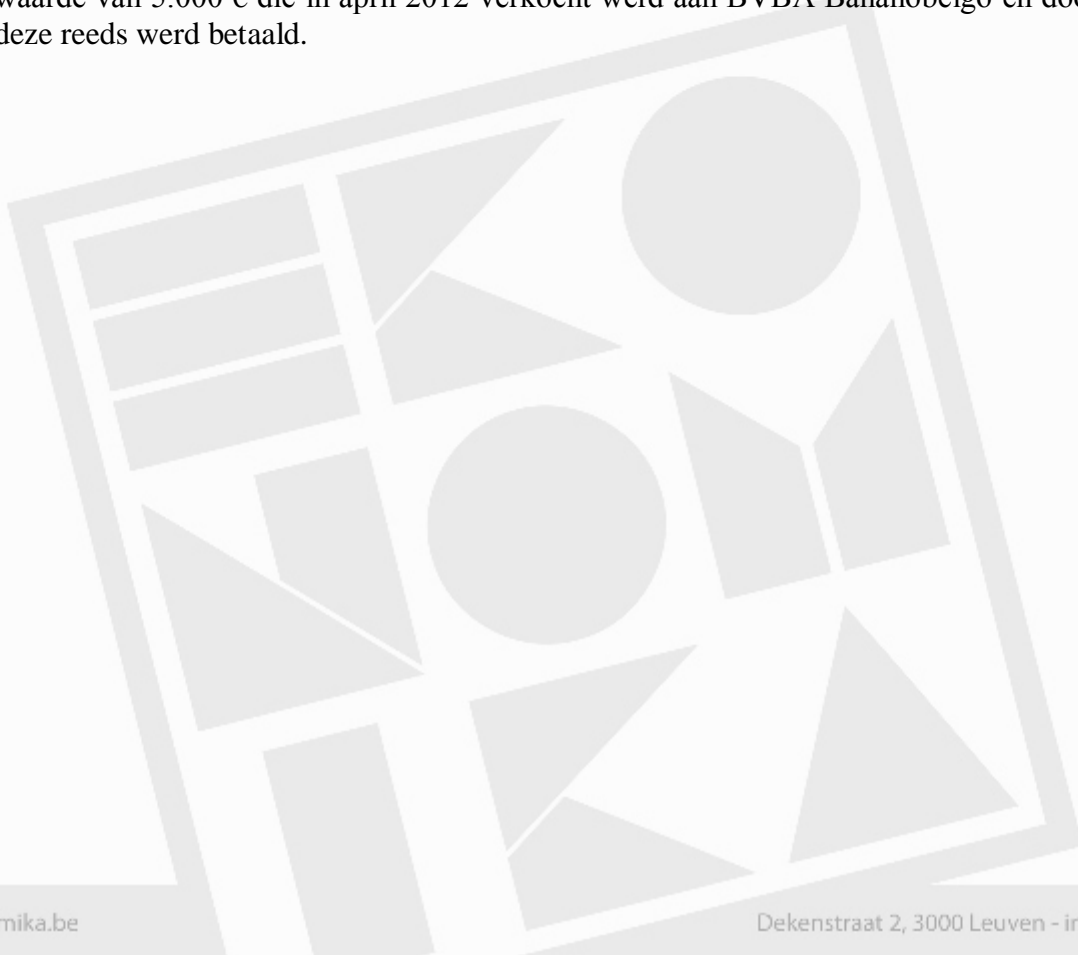
*Een voorraad staal ter waarde van 2.500 €.

*Een schuldvordering op rederij Terryn voor 15.000 € voor transportwerk in 2011.

*Een schuldvordering op rederij Ballon ter waarde van 7.500 €, die ontstond op 2 april 2006, maar pas opeisbaar wordt op 6 juni 2012.

*De wagen voor de bedrijfsleider, een knalrode BMW ter waarde van 15.000 €.

* In de opslaghal van het kantoor bevindt zich nog een partij exotisch fruit ter waarde van 5.000 € die in april 2012 verkocht werd aan BVBA Bananobelgo en door deze reeds werd betaald.

Antwoordschema vraag II

1. Onroerend goed X

van opbrengst gaat eerst: 5000 naar kosten verkoop, 3000 commissie makelaar Verbeke en 2000 Eu naar curator (soort boedelschulden afzonderlijk goed.

dan 1000 naar verzekeraar Cousy (voorrecht verzekeraar)

rest: 109.000

100.000 naar eerste hypotheek Bank van Gerven

tweede hypotheek gevestigd in verdachte periode voor bestaande schulden: niet tegenwerpelijk

9000 voor boedel.

NB. De Bank van Gerven is niet gesubrogeerd in de som die de curator heeft ontvangen door de tegeldemaking van onroerend goed X.

NB. De schuldvordering van de curator is geen kost tot behoud van de zaak maar een gerechtskost en dus boedelschuld van de mini-boedel .

2. Roerende zaken

W.b. de goederen aangekocht bij Tilleman - algemeen over de rechten verkoper

- gewoon eigendomsvoorbehoud geldig en tegenwerpelijk, verruimd eigendomsvoorbehoud op de reeds afbetaalde goederenkraan is contractueel geldig maar niet tegenwerpelijk (effect is wel dat goederenkraan nog niet onroerend kan zijn door bestemming)

- Voorrecht verkoper en EVB Tilleman ad 10.000 Eu: in beginsel oudste recht in conflict met PHZ Bank Geens en voorrecht verhuurder Sagaert

- verkoper gaat voor indien verhuurder te KT, anders verhuurder. Discussie of verwittiging is vereist.

- verkoper gaat voor op PHZ (geen derdenbescherming).

Opbrengst van beide goederen is 15.000, schuldvordering Tilleman maar 10.000. _We gaan ervan uit dat Tilleman niet allebei kan behouden, aangezien machines alleen al hele schuld opbrengen, en er dus alvast 5000 terugbetaald wordt of gerealiseerd wordt Dus er blijft zeker 5.000 over + de 5.000 opbrengst goederenkraan

NB. De curator heeft een lossingsrecht: door de schuld van 10.000 af te betalen, realiseert hij een meerwaarde voor de schuldeisers.

Goederenkraan 5000 Eu + 5000 van vrachtwagen (5000 Eu) en machines (10.000 Eu)

Pand handelszaak (Bank Geens) en voorrecht verhuurder (Sagaert) in conflict. PHZ van 2010 en ingeschreven 2-2-2011; voorrecht van verhuurder dateert van 2006 (datum ingebruikname gehuurde goed) en is dus ouder. Voorrang gaat dus naar verhuurder, tenzij er voor het PHZ derdenbescherming zou zijn, wat niet het geval is.

Hoeveel krijgt verhuurder uit die opbrengst ?

5000 huurachterstal + 1200 bezettingsvergoeding. Uitdrukkelijk ontbondend beding

is geldig bij faillissement. Laat ons ervan uitgaan dat 1200 Eu een normale bezettingsvergoeding is. De bezettingsvergoeding dateert betreft weliswaar de periode NA faillietverklaring, en is dus ook een boedelschuld maar de verhuurder is separatist, en kan dat dus tegelijk ook op het voorwerp van zijn voorrecht (pandrecht) verhalen. Dus 8600 verhuurder, 1400 PHZ.

Voorraad staal (2500 Eu)

50 % (voorraad) naar PHZ: 1250
saldo 1250 in boedel.

Auto bedrijfsleider (15.000).

Valt uit zijn aard niet onder onroerende goederen door bestemming.
Indien het kantoorgebouw stoffierend: eerst voorrecht verhuurder, dan PHZ. Anders enkel PHZ.

Exotisch fruit (5000 Eu)

Geïndividualiseerd, dus revindicatie door Bananobelgo mogelijk indien die haar eigendomsrecht kan bewijzen.

Resultaat zowel verhuurder (8600) als PHZ (15000) worden volledig betaald uit 26.250

Dus minstens 2650 naar de boedel + 1250 van de andere 50 % van de voorraad.
Indien PHZ 2500 zou gerecupereerd hebben uit schuldvorderingen Ballon (infra), gaat er 2500 extra naar boedel.

3. Schuldvorderingen

a. Schuldvordering op Terryn 15.000

Valt in beginsel onder PHZ Bank Geens én inpandgeving aan Bank Stuyck
Maar: delegatie aan Terryn.

Heeft zeker voorrang op niet meegedeelde cessie.

Is onbeschikbaarheid van c.q. tenietgaan van schuldvordering op Terryn tegenwerpelijk aan pandhouder handelszaak ? Art. 1690 § 1 lid 4 BW: Terryn heeft te goeder trouw (want geen kennisgeving ontvangen) bevrijdend betaald aan de Ship Transport (verhuurder van Pressos Naviera); pandhouders moeten dat dulden.
(alternatief toch ook een stuk aanvaarden: Terryn niet te GT gezien inschrijving PHZ)

b. Schuldvordering op Ballon 7500 Eu

Vraag is of Ballon mag verrekenen met schuld van 5000 Eu

Schuldvordering Ballon is wel al opeisbaar, schuld van Ballon nog niet.

Verrekening indien:

- schuld aan Ballon reeds betaalbaar was (oplossing is betwist)
- nettingovereenkomst is gelsoten (zeker tegenwerpelijk in dit geval, WFZ)
- samenhang tussen beide schulden, wat hier kan wordne aangenomen.

Schuldvergelijking heeft voorrang op de inpandgevingen van de schuldvordering (er is geen kennisgeving geweest aan Ballon dat de schuldvordeirng op Ballon in pand

zou zijn gegeven)

Dus: verrekening, saldo van 2500 Eu naar PHZ of Bank Stuyck

Alle saldi van schuldvorderingen samen – conflict PHZ en inpandgeving Stuyck:

Hoewel inschrijving PHZ pas na inpandgeving aan Stuyck, is inpandgeving aan Geens wel ouder. Stuyck heeft geen voorrang door kennisgeving, dus eerst naar PHZ.

Dus:

- eerst naar PHZ, behalve wat die reeds kreeg uit andere goederen
- saldo naar bank Stuyck

NB: dit betreft: 2500 saldo Ballon, ev. 15000 Terryn.

4. Boedel:

9000 saldo onroerend goed

1250 saldo voorraad + 2650 verder saldo roerende goederen (en mogelijks 2500 extra saldo roerende goederen)

> Eerst de boedelschulden:

- ereloon curator 5000 Eu
- loon na faillissement Blanpain 4000
- bezettingsvergoeding: is hoger al betaald uit roerende goederen

> Dan de algemene voorrechten (RSZ en achterstallig loon en ontslagvergoeding)

- rangorde in art. 19 HypW:
- eerst loon & opzegging (19, 3 bis) NB. beperkt tot 7500 EU per persoon
- indien een saldo, dan voor bijdragen aan RSZ art. 19, 4ter.
- > Dan chirografaire schuldeisers (maar er is geen saldo).

NB. De ontslagvergoeding is geen boedelschuld maar zij geniet een algemeen voorrecht 19, 3 bis Hyp.W.

